



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Valentina Olievscaia împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova

(repararea prejudiciului moral suportat în legătură cu încălcarea termenului
rezonabil a urmăririi penale)

împotriva deciziei din 2 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru,

(Dosarul nr. 2ra-537/25
NR. PIGD 2-24002381-01-2ra-15082025)

Recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a acesteia.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Tricolici)
Curtea de Apel Centru (jud. A. Panov, L. Bagrin, D. Corlăteanu)

18 septembrie 2026
Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de
Valentina Olievscăia, reprezentată de avocatul Artur Zagorneanu,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,
Ana Cucerescu,
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 decembrie 2023, Valentina Olievscăia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral suportat în legătură cu încălcarea termenului rezonabil a urmăririi penale.

2. În argumentarea acțiunii reclamanta a indicat că la 24 iunie 2013, a fost recunoscută în calitate de parte vătămată într-o cauză penală inițiată împotriva fostului administrator al societății „Amtarex & Co”, Tomailî Ivan. În context, a relatat că a încheiat cu societatea „Amtarex & Co” un contract de investiție pentru construirea unui spațiu locativ – apartamentul nr. xxxxx din mun. Chișinău, la prețul de 28 000 de Euro. Ulterior, în perioada 2013–2014, în privința factorilor de decizie ai societății „Amtarex & Co” au fost pornite mai multe cauze penale pe fapte de escrocherie, iar compania a intrat în procedura de insolabilitate.

3. Reclamanta a menționat că, a depus în repetate rânduri demersuri către organul de urmărire penală pentru a obține informații privind cauza penală nr. 2014421064. Din răspunsurile oferite de Procuratura Anticorupție a rezultat că dosarul a fost conexat cu alte cauze penale și apoi suspendat din cauza imposibilității de a stabili locul aflării învinuitului Ivan Tomailî.

4. În opinia reclamantei, durata de peste nouă ani a urmăririi penale este una nejustificată, având în vedere lipsa de complexitate a cauzei.

5. A mai specificat că, a fost recunoscută ca parte civilă în cauza penală nr. 20214200272, și cu toate că nu a formulat expres o acțiune civilă, dânsa este în drept de a invoca încălcarea termenului rezonabil, dat fiind că aspectele civile sunt strâns legate de cele penale, potrivit jurisprudenței CEDO.

6. Reclamanta a mai explicat că, procuratura a prelungit în repetate rânduri urmărirea penală prin ordonanțe invocând necesitatea efectuării unor acțiuni de investigație, însă fără rezultate concrete.

7. A invocat cauza *Moreira de Azevedo c. Portugaliei*, subliniind că prin calitatea de parte civilă într-un proces penal, se urmărește nu doar tragerea la răspundere a autorului, ci și repararea prejudiciului. Având în vedere durata de

peste 10 ani și 6 luni a urmăririi penale, comportamentul pasiv al autorităților, lipsa complexității cauzei și interesul major al reclamantei, aceasta a opinat că i-a fost încălcat dreptul la un proces penal desfășurat într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 §1 din CEDO.

8. Mai mult, în opinia reclamantei investigațiile penale au fost desfășurate într-un mod ineficient și pasiv, ceea ce a dus la o tergiversare excesivă a urmăririi penale, încălcându-i astfel dreptul la un proces echitabil, în conformitate cu art. 6 §1 și Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, Legea nr. 87/2011 și dispozițiile Codului de procedură civilă.

9. Reclamanta a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 300 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral suportat pentru încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale în cadrul dosarului penal nr. 2014421064.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Valentina Olievscăia.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 18 aprilie 2024 Valentina Olievscăia a depus apel nemotivat, iar la 30 octombrie 2024 a prezentat apel motivat împotriva hotărârii din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 2 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru a fost respinsă cererea de apel declarată de Valentina Olievscăia și s-a menținut hotărârea din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

13. Întru consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că prima instanță a aplicat corect prevederile Legii nr. 87/2011 și ale art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, stabilind că repararea prejudiciului pentru încălcarea termenului rezonabil este posibilă doar în cazul în care întârzierea este imputabilă autorităților și dacă sunt întrunite condițiile legale privind existența dreptului invocat.

14. Analizând circumstanțele cauzei, instanța de apel a constatat că apelanta, deși recunoscută ca parte vătămată și parte civilă în procesul penal, nu a formulat o acțiune civilă în cadrul acestuia, condiție esențială pentru a putea invoca încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil sub aspect civil. În lipsa unei asemenea acțiuni, dreptul la termen rezonabil nu a început să curgă în privința pretențiilor patrimoniale ale acesteia.

15. Totodată, instanța de apel a reținut că durata urmăririi penale a fost determinată de circumstanțe obiective, în special de sustragerea învinutului de la urmărire și suspendarea legală a procedurii, fapt ce exclude imputabilitatea întârzierii autorităților. Ulterior, reluarea urmăririi penale a fost dispusă prompt în contextul modificărilor legislative, ceea ce demonstrează diligența organelor competente.

16. În aplicarea criteriilor stabilite de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului – complexitatea cauzei, comportamentul autorităților, comportamentul părții și importanța cauzei – instanța de apel a reținut că cauza prezintă un grad sporit de complexitate; autoritățile au acționat în limitele cadrului legal; apelanta nu a manifestat diligența necesară prin nevalorificarea drepturilor procesuale, iar, deși cauza avea importanță pentru aceasta, acest aspect nu poate suplini lipsa celorlalte condiții.

17. În consecință, instanța de apel a concluzionat că nu a fost demonstrată existența unei încălcări a dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, iar, în lipsa unei asemenea constatări, pretenția privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral este neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 4 august 2025 Valentina Olievscăia, reprezentată de avocatul Artur Zagorceanu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

19. În esență, în argumentarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept expuse anterior, recurenta/reprezentantul a menționat că instanțele inferioare au respins eronat acțiunea privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral, fără a ține cont de circumstanțele esențiale ale cauzei.

20. A indicat că, în fapt, din anul 2013 a fost recunoscută în calitate de parte vătămată și ulterior parte civilă într-un dosar penal privind fapte de escrocherie legate de un contract de investiție imobiliară, însă urmărirea penală durează de peste 10–11 ani, fără finalitate, din cauza pasivității organelor de urmărire penală și a lipsei unei anchete eficiente.

21. Recurenta/reprezentantul a invocat că instanțele nu au apreciat corect faptul că durata excesivă a procedurii penale, prelungirile repetate și suspendarea cauzei demonstrează încălcarea dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 §1 CEDO, precum și de legislația națională.

22. De asemenea, a precizat că, fiind recunoscută parte civilă în procesul penal, beneficiază de protecția dreptului la termen rezonabil inclusiv sub aspect civil, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului stabilind că latura civilă este inseparabil legată de cea penală, iar tergiversarea urmăririi penale împiedică valorificarea drepturilor civile.

23. Recurenta/reprezentantul a susținut că instanțele inferioare au ignorat criteriile de apreciere a termenului rezonabil, precum complexitatea redusă a cauzei, conduita autorităților și importanța litigiului pentru aceasta, precum și faptul că întârzierea este imputabilă exclusiv autorităților.

24. Totodată, a explicat că hotărârile contestate sunt insuficient motivate, instanțele neanalizând efectiv probele și argumentele prezentate, inclusiv jurisprudența relevantă a CtEDO, ceea ce echivalează cu încălcarea dreptului la un proces echitabil și a obligației de motivare a hotărârilor judecătorești.

25. Recurenta a specificat că soluțiile pronunțate contravin jurisprudenței naționale și europene în materie de termen rezonabil și lipsesc de eficiență remediul prevăzut de Legea nr. 87/2011, în condițiile în care nu a fost acordată nicio reparație pentru durata excesivă a procedurii.

26. În drept, a invocat temeiurile de casare prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. a), b), d) și e) din Codul de procedură civilă, susținând că instanțele au aplicat eronat legea, nu au asigurat o practică judiciară uniformă, au ignorat statutul său de parte civilă și au pronunțat soluții arbitrare și vădit nerezonabile.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

28. Art. 433 alin.(1) lit. a) și f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.

29. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

30. Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.”

31. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Centru a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 2 aprilie 2025, decizia integrală fiind notificată recurentei/reprezentantului, prin intermediul poștei electronice, la 16 iunie 2025 (f.d.105). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul, declarat la 4 august 2025 de către Valentina Olievscaia, reprezentată de avocatul Artur Zagorneanu, este în termen.

33. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

34. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

35. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii

de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

36. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

38. Completul de judecată notează că argumentele invocate de recurentă/reprezentant nu infirmă constatările și concluziile instanței de apel, care a examinat cauza sub toate aspectele relevante, cu respectarea normelor de drept material și procesual. Criticile formulate vizează, în esență, dezacordul recurenteii cu soluțiile adoptate de instanțe, fără a demonstra existența unor erori de drept sau de fapt apte să conducă la casarea deciziei.

39. Inițial, completul de judecată consideră necesar de a remarca că concluzia instanței de fond potrivit căreia lipsa unui capăt de cerere distinct privind constatarea ar împiedica examinarea fondului pretenției reparatorii, este rezultatul unei interpretări excesiv formaliste și restrictive a legii. Or, Legea nr. 87/2011 reglementează cererea ca având, prin natura ei, două componente legate între ele: constatarea încălcării și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

40. Așadar, pretenția privind repararea prejudiciului este subsecventă constatării încălcării, ca parte a obiectului probațiunii și nu ca metodă de apărare. Formularea unei solicitări de constatare a încălcării dreptului nu condiționează valabilitatea revendicării de încasarea a prejudiciului. Într-o acțiune prin care reclamantul solicită despăgubiri pentru încălcarea termenului rezonabil, instanța nu se poate sustrage de la analiza existenței încălcării pe motivul că această constatare nu a fost formulată ca o cerință în parte, deoarece tocmai această analiză constituie premisa logică și juridică indispensabilă a soluționării pretenției privind repararea prejudiciului.

41. Aici, Curtea de Apel în mod corect a reținut că pretenția de despăgubiri „poate fi analizată și admisă doar în cazul în care se constată, în prealabil, încălcarea dreptului”.

42. Totodată, instanța de apel just a reținut că, în cazul persoanei vătămate, protecția conferită de art. 6 §1 este incidentă doar în măsura în care procedura

penală influențează soluționarea unui drept cu caracter civil. Or, din actele cauzei rezultă că, deși recurenta/apelanta a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cadrul procesului penal, aceasta nu a înaintat o acțiune civilă în cadrul procedurii penale, prin care să valorifice pretențiile sale patrimoniale.

43. În lipsa unei asemenea acțiuni, nu poate fi identificat momentul de la care latura civilă a litigiului ar fi devenit efectiv incidentă, respectiv momentul de la care ar începe să curgă termenul relevant pentru aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii sub aspectul protecției drepturilor civile ale reclamantei, iar, în consecință, nu sunt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii statului în temeiul Legii nr. 87/2011.

44. Drept urmare, în absența unor erori de drept sau a unei aprecieri vădit nerezonabile a probelor, care să justifice intervenția instanței de recurs, completul conchide că decizia atacată este legală și întemeiată. Aceasta a fost pronunțată în temeiul probelor legal administrate și al unei interpretări conforme a normelor legale incidente. Iar raționamentele instanței de apel sunt clare și coerente, reflectând o legătură directă între situația de fapt și dispozițiile legale aplicabile.

45. Din considerentele expuse, completul de judecată conchide că cererea de recurs nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege și consideră recursul ca fiind vădit neîntemeiat.

46. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Valentina Olievscăia, reprezentată de avocatul Artur Zagorneanu, împotriva deciziei din 2 aprilie 2025 a Curții de Apel Centru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Ana Cucerescu

Gheorghe Stratulat